

StOr- rapport, SHoT-2018

Dette dokumentet ble jobbet med i løpet av september og ferdigstilt 03.10.18.

Innledning

SHoT-undersøkelsen er et svært viktig verktøy for StOr i arbeidet vårt for å bedre studietilværelsen ved Universitetet i Stavanger (UiS). Undersøkelsen har blitt utført for tredje gang og viser nå klare utviklingstrekk på studentnettenes helse og trivsel, i tillegg er undersøkelsen i stadig utvikling ved at nye og viktige kategorier har blitt tatt med i år for første gang. Det er viktig å påpeke at på landsbasis opplever majoriteten av studentene (88%) å bli godt mottatt på nåværende studieprogram og 79% oppgir at de har god eller svært god fysisk helse (Lønning, SHoT 2018). Likevel ser vi bekymringsfullt på resultatene fra SHoT-undersøkelsen og ser et klart forbedringspotensial. Både på landsbasis og på Universitetet i Stavanger, viser tallene en klar nedgang i studentenes psykiske helse og et økt antall studenter som rapporterer at de føler på ensomhet. I undersøkelsen legger vi merke til at Universitetet i Stavanger i stort sett, ligger under landsgjennomsnittet eller likt. Resultatene som kommer frem i undersøkelsen er utgangspunktet for arbeidet til StOr fremover og tiltak som kan forebygge og bedre dagens situasjon.

Først kommer vi til å kartlegge UiS kontra landsgjennomsnittet med resultater innhentet fra SHoT undersøkelsen nasjonalt, men fokuset er hovedsakelig resultater som er fra UiS. Deretter vil vi presentere teorier for hvorfor resultatene er slik de er på UiS og avslutte med tiltak vi kan arbeide mot og hvordan vi kan jobbe forebyggende.

Kartlegging av UiS kontra resten av landet

I handlingsplanen til StOr skal vi arbeide med resultatene fra SHoT-undersøkelsen og arbeide for et økt tilbud til studentenes psykiske og fysiske helse. I tillegg er det fokus på utdanningskvalitet i handlingsplanen og er derfor relevant å se på resultatene om studieferdigheter. På bakgrunn av dette har StOr ikke vektlagt alle resultater fra SHoT undersøkelsen, men valgt ut enkelte kategorier i henhold til handlingsplanen og på grunn av omfanget til undersøkelsen. I kartleggingen av UiS kontra landsgjennomsnittet har vi benyttet oss av SHoT tallene fra Universitetet i Stavanger og enkelte ganger bruker vi nasjonale tall.

Tilfredshet med studiebyen og opplevelse av fadderordningen

I tabell 1 er det prosentpoeng som er angitt (0-100 poeng) og graden av tilfredshet, fornøydhet og opplevelsen i denne kategorien.

Som tabell 1 viser ligger Universitetet i Stavanger under landsgjennomsnittet med prosentpoeng i graden av å være fornøyd og tilfreds i kategoriene kulturtilbud, helsetilbud, kollektivtilbud, studentmiljø og studiebyen totalt sett. Den eneste kategorien som ligger noen prosentpoeng over landsgjennomsnitt er bolig og fadderordningen ligger likt totalt sett, ligger rett på landsgjennomsnittet. Det er viktig å påpeke at selv om tallene ikke er bekymringsfulle, er det fortsatt en negativ differanse mellom UiS og landsgjennomsnittet.

Tabell 1

Kategorier	Kultur	Helse	Kollektiv	Studentmiljø	Studentbyen (totalt)	Bolig	Fadderordningen (totalt)
UiS	66%	68%	55%	61%	64%	60%	69%
Landet	72%	70%	63%	68%	67%	56%	69%
Differanse	-6%	-2%	-8%	-7%	-3%	4%	0%

Frivillig studentengasjement

Når det kommer til frivillig studentengasjement er det på landsbasis 4 av 10 studenter som er eller har tidligere vært involvert i frivillig studentengasjement (Lønning, SHoT 2018). Vi har fokusert på andelen som er engasjert nå¹ fra resultatene for UiS.

Tabell 2

Kategorier	Faglige foreninger	Idrett	Interesseforeninger	Kulturarena	Studentdemokrati
UiS	9%	4%	8%	2%	3%
Landet	10%	7%	11%	7%	5%
Differanse	-1%	-3%	-3%	-5%	2%

Universitetet i Stavanger ligger under landsgjennomsnittet her også, hvor frivillig studentengasjement i kulturarena utgjør den største negative forskjellen. Det er faglige foreninger og interesseforeninger som har størst engasjement, men sammenlignet med landet er UiS noen prosentpoeng under.

Studieferdigheter

Under studieferdigheter har vi fokusert på stryk og eksamensangst. På landsbasis oppgir 1 av 3 (33%) at de ar strøket til eksamen etter at de begynte på høyskole/universitet, dette er en nedgang med 2 prosentpoeng fra 2014-undersøkelsen (Lønning, SHoT 2018). 30% av studentene plages svært mye og 30% plages en del av eksamensangst på landsbasis (Lønning, SHoT 2018). I tabell 3 og 4 er svaralternativene i øverste kolonne og svarprosenten under.

¹ I SHoT undersøkelsen skiller de mellom det å være engasjert nå eller tidligere i frivillig studentvirksomhet.

Tabell 3

Stryk	Ja, 1 gang	Flere ganger
UiS	19%	23%
Landet	16%	17%
Differanse	-3%	-5%

Strykprosenten hos Universitetet i Stavanger er høyere enn landsgjennomsnittet hvorav det er tre prosentpoeng flere på UiS og fem prosentpoeng mer på UiS enn på landsbasis som har strøket flere ganger.

Tabell 4

Eksamensangst	Ja, svært mye	Ja, en del	Liten grad
UiS	14%	30%	44%
Landet	14%	30%	44%
Differanse	0%	0%	0%

Når det kommer til eksamensangst ligger UiS på samme nivå som på landsbasis. Dette er fortsatt en høy andel som opplever eksamensangst hvorav en av tre studenter opplever eksamensangst en del.

Psykisk helse

Det har vært en betydelig økning i rapportene om psykiske plager fra 2010-undersøkelsen og frem til årets undersøkelse (Lønning, SHoT 2018). Hver fjerde student sliter med alvorlige psykiske plager. Vi har fokusert på resultatene i graden: «alvorlig» og «alvorlig og mange symptomer» som vises i de øverste kolonnene i tabell 5.

Tabell 5

Psykiske plager	Alvorlig	Alvorlig mange symptomer
UiS	17%	12%
Landet	16%	11%
Differanse	-1%	-1%

Universitetet i Stavanger ligger ett prosentpoeng over landsgjennomsnittet i graden alvorlig og alvorlig og alvorlig mange symptomer.

Ensomhet

Høy grad av ensomhet er vanligst blant de yngste og eldste studentene og studenter med sårbar økonomi (Lønning, SHoT 2018). Dette er målt gjennom en skala som måler ensomhet globalt og

stiller spørsmål som omhandler savnet av å være med noen, følelsen av å være utenfor og hvor ofte man føler seg isolert fra andre.

Tabell 6

Ensomhet	Ofte/svært ofte
UiS	31%
Landet	30%
Differanse	-1%

Det er omtrent en av tre studenter ved UiS som føler seg utenfor på Universitetet i Stavanger og ligger i prosentpoeng, litt over landsgjennomsnittet som vist i tabell 6.

Hypotese/kommentarer til resultatene

For StOr er det vanskelig å si hva grunnen er til at UiS stort sett ligger under landsgjennomsnittet på de utvalgte kategoriene. Det er nok et sett av årsaker som spiller inn på resultatene, ringvirkninger, dårlig kommunikasjon og andre faktorer. Vi har valgt å ta kategoriene hver for seg. Derfor legges det fram hypotese/kommentar under hver av de forskjellige kategoriene for å kartlegge hva som kan være grunnen til at UiS stiller seg dårligere ut. En hypotese er en antakelse som synes rimelig ut fra foreliggende kunnskap (Tranøy, 2017). I dette tilfellet bygger foreliggende kunnskap på opplevelsen og oppfattelsen til arbeidsutvalget ut fra hva UiS har å tilby.

Tilfredshet med studiebyen og opplevelse av fadderordningen

Først og fremst er det positivt at studentene ved UiS stort sett er fornøyd med studentbyen og opplevelsen av fadderordningen. Likevel skiller UiS seg ut ved å ikke nå de samme resultatene som på landsbasis, unntatt bolig og opplevelsen av fadderordningen totalt. Vi ønsker å fokusere på hva som er grunnen til at UiS gjennomgående, ligger under landsgjennomsnittet.

Kultur

Den generelle oppfattelsen til StOr er at det er et godt kulturtilbud i Stavanger som er tilrettelagt med rabatterte priser, varierende innslag og at arrangementene er jevnt fordelt over året. Folken og Ugå er primært til studenter, men blant annet Stavanger konserthus og Rogaland teater har også arrangementer. Hypotesen til StOr er at det ikke er formidlet godt nok. Folken kommer veldig godt ut med promotering på sosiale medier og plakater på campus og buss stasjonene, men det kan tenkes at studentene kun vet om Folken og ikke andre tilbud.

Helse

Ved UiS finnes det psykologer og helsesøster som er ansatt via Samskipnaden i Stavanger (SiS). SiS har også arrangementer for studenter gjennom året med fokus på psykisk helse og fysisk helse gjennom SiS Sportssenter. Det finnes en studentprest som kan virke forebyggende for mange og er en støtte i både gode og mer utfordrende perioder av studenttilværelsen. Likevel scorer UiS lavere enn landsgjennomsnittet med to prosentpoeng lavere som vist i tabell 1. Det kan være fordi man ikke har et samlingspunkt for helse dersom man skal benytte seg av helsetjenester. Ved å ha et slikt samlingspunkt, her helsehus, hadde dette kunne bedret situasjonen slik at studenter alltid vet hvor de kan gå uansett psykiske eller fysiske plager.

Kollektiv

Kollektivtilbudet i Rogaland har allerede lav pris for studenter, både måned og enkeltbillett. Grunnen til at det kan slå ut dårligere enn landet og spesielt da storbyene, kan være at det er flere kollektivtilbud i de større storbyene enn buss. I Stavanger har man kun buss som går til UiS. Med tanke på at UiS ligger 8 prosentpoeng under landsgjennomsnittet, har vi i StOr en teori om at det er logistikken som er problemet. Det er da snakk om bussrutene og rutetider. For noen må man bytte buss for å komme seg til og fra UiS og for andre er heller problemet at bussene går for tett i tid. Rekker man ikke de to bussene som kommer nesten rett etter hverandre, må man vente i 10 min på neste. I tillegg er bussene veldig fulle under rush-tider.

Studentmiljø

Studentmiljøet handler om hvor godt studentene trives, både på campus og i studentbyen. Ved UiS har vi studentorganisasjoner, linjeforeninger og masse arrangementer på campus. Oppfattelsen er at Stavanger er mindre enn de andre store studentbyene, som gjør at det blir et mindre miljø og dermed bedre samhold. Likevel er Stavanger 7 prosentpoeng under landsgjennomsnittet. StOr og UiS har sammen et ansvar for å tilrettelegge for et godt studentmiljø gjennom linjeforeninger og studentorganisasjoner. I tillegg har SiS en rolle her med tanke på kafeene som er en sosial møteplass. Dette har blitt bedre med brettspill og oppussing av Optimisten, men det er fortsatt potensiale å lage flere.

Per nå er det ikke mange møteplasser på campus for studentene utenom studier. Det kan tenkes at studentene savner sosiale møteplasser med aktiviteter. En annen potensiell faktor er at det ikke er nok engasjerte studenter som sammen bidrar til å nå ut til en større masse. Med informasjonsflyten på nett i dag er det vanskelig å få med seg alt og man bemerker seg viktigheten med formidling fysisk.

StOr føler likevel at studentmiljøet på UiS er inkluderende og har et godt miljø med samhold.

Studentbyen (totalt)

En trend i undersøkelsen som ikke er tatt med i tabellene, er at studenter ved de største studentbyene rapporterer om høyest tilfredsstillelse i denne kategorien kontra de mindre studiestedene. Ved å se på hvilke universitet som er størst, kan man få en pekepinn på hvilke studentbyer som er størst. I følge SSB hadde NTNU i Trondheim flest studenter, etterfulgt av UiO i Oslo, UiB i Bergen, UiT i Tromsø og UiA i Agder i 2017². Sammenlignet med de største studentbyene kommer Stavanger ut med 68% tilfredshet, deretter kommer Oslo med 73%, Kristiansand med 79%, Bergen med 87% og Trondheim med hele 91%. Det er altså 23 prosentpoeng differanse mellom Stavanger og Trondheim.

De største studentbyene har en lang historie bak seg som studentby og har dermed et mer etablert studentmiljø og har erfaring med tilretteleggelse for studentene. Stavanger kommune, institusjonen, SiS og StOr jobber stadig for å heve studentbyen totalt. Dette er gjennom blant annet studentrådet, SiS-Styret, studentparlamentet og StOr. Det kan argumenteres for at ettersom Stavanger ikke har like mange studenter som de andre byene, så burde det være lettere å heve studentbyen. Likevel er det vanskelig å si hva en student vektlegger i studentbyen totalt. Oppfattelsen til StOr er at studentbyen er gode på rabatterte priser, linjeforeninger og studentforeninger med mangfold og at med en mindre by blir det bedre samhold og miljø.

Frivillig studentengasjement

Grunnen til at det er lavt frivillig studentengasjement gir grunnlag til spekulasjon fordi det ikke har blitt gjennomført konkrete undersøkelser på dette. Institusjonene har et ansvar, sammen med StOr, om å legge til rette for studentengasjement. Per dags dato er det ikke plass til alle studentorganisasjoner på Studentenes Hus, Tappetårnet har ikke kapasitet til så mange og det er vanskelig å nå ut til alle studenter i all informasjonsflyten i dag.

Studentene har i tillegg mye å gjøre i hverdagen og det å være engasjert student kan bli opplevd som stress. Studentene har en kompleks hverdag hvor man skal ha tid til egenstudier, trening, jobb på siden og forelesninger. Det å ta på seg et verv ved siden, virker ikke å være så attraktivt. I tillegg kan arbeidsmarkedet gi et feil bilde av hva de forventer av studenter i dag.

Studieferdigheter

Stryk

23% har strøket flere ganger ved UiS. Dette kan være at man vet at man kan ta kontinuasjonseksamen, utsette lesing til siste liten, for mye stress i hverdagen eller press fra mange hold. I tillegg kan den faglige ansatte vektlegge pensum feil opp mot eksamen og at det ikke er nok

---

² <https://www.ssb.no/utdanning/statistikker/utuvh>

oppfølging. Studentaktiv læring i timen kan også være en avgjørende faktor, hvor studentene ikke er delaktig i timen fordi det kun blir tilrettelagt for teori. Det kan spekuleres om studentaktiv læring ikke er fokusert på nok i forhold til at studenten faktisk lærer pensum.

Eksamensangst

Eksamensangst kan komme av press for å ikke få god karakter og at man må prestere på noen få timer av det man har lært av utallige timer med forelesninger og egenstudier. Studenter er redd for å ikke prestere og det kan være selve kulturen rundt eksamen. Studenter som har eksamensangst kan føle på presset av at de er redd for å gjøre feil, og konsekvensen man får av å si ifra under eksamen. Dette kan også være en korrelasjon med stryk, hvor man da er så nervøs for å stryke at man ikke klarer å prestere.

Psykisk helse

Det er vanskelig å si om tallene som omhandler psykisk helse kommer av studentmiljøet og academia, fra privatlivet, kombinasjon av begge eller annet. De som sliter med alvorlige psykiske symptomplager vet kanskje ikke helt hvem man skal snakke med eller hvordan man skal få hjelp. Psykisk helse er et tabubelagt tema og det kan være at noen sliter med å anerkjenne at man sliter med psykisk helse. I tillegg kan det være ringvirkninger av eksamenspress og ensomhet som gjør at man til slutt begynner å slite.

Ensomhet

For mange som flytter til ny by for å studere blir det kanskje en helomvending for mange. Man må stå på egne ben og blir fort en i mengden. Fra videregående skole til høyere utdanning er det ikke like tett tilknytning til faglig ansatt og ikke like stor oppfølging. Det er ene og alene opp til studenten å sosialisere seg, få gode karakterer og ha råd til å være sosial. Enkelte har ikke råd til å delta på sosiale aktiviteter dersom man ikke har deltidsjobb fordi studiestøtten ikke rekker til for alle. Dette kan korreleres med SHoT undersøkelsen, som viser at studenter som opplever høy grad av ensomhet, er vanligst blant studenter med sårbar økonomi.

Hvis man ser på tallene med antall studenter som er med i frivillig studentengasjement, så er tallene lave. Engasjertmiljøet bidrar til å bli kjent på tvers av studieretninger, få nye vennskap og tilegne seg erfaring. Gjennom arrangementer og aktivitet året rundt, har man alltid noe å gjøre ved siden av studiene. Hadde flere studenter engasjert seg, kan man spekulere om tallene hadde vært annerledes.

Forslag til tiltak fra StOr

Å finne tiltak er ikke alltid det letteste. I tillegg er det vanskelig å finne tiltak som omfatter alle kategoriene og derfor er det delt opp i hver kategori og underkategoriene. Her er forslag til tiltak fra StOr som kan være både forebyggende og et tiltak i seg selv.

Tilfredshet med studiebyen og opplevelse av fadderordningen

Kultur

- Oppfordre Stavanger kommune, herunder avdelingen for kultur til å promotere sine tilbud bedre til studentene.

Helse

- Samarbeide med VT for å få på plass et helsehus på campus.

Kollektiv

- Fremme logistikk problemet til Kolumbus og arbeide for at dette bedres.

Studentmiljø

- Jobbe tett med UiS for å forbedre studentmiljøet, både fysisk og psykisk miljø.
- Bruke læringsmiljøutvalget som et fora for å løfte studentmiljøet på UiS
- Tilrettelegge for at studenter kan skape nye sosiale nettverk

Studentbyen totalt

- Påvirke i de fora og arenaer at viktigheten av tilrettelegging for studenter er viktig.
- Se til andre studentbyer for inspirasjon, f.eks: Trondheim, på hvordan de har gjort det.

Bolig

- Arbeide med VT for SiS bolig sitt arbeid for flere studentboliger og samarbeide med SiS styret om at prisene holdes nede slik at det private leiemarkedet følger etter.

Fadderordningen

- Bistå Fadder i sitt arbeid for hvordan mottakelsesuken kan bli enda bedre i samarbeid med institusjonen og kommunen.

Frivillig studentengasjement

- Jobbe tett med institusjonen, næringslivet gjennom næringsforeningen og kommunen med formidling av hvor viktig det er å være engasjert student i dag.
- Jobbe med å formidle viktigheten av frivillig studentengasjement til studentene

Studieferdigheter

Stryk

- Jobbe for at studentaktiv læring blir en del av forelesningen.

Eksamensangst

- Se på kulturen rundt eksamen og ha et fokus på å øke bevisstheten til de faglige ansatte om at pensum og eksamen må samsvare.

Psykisk helse

- Jobbe for at psykisk helse ikke er et tabubelagt tema.
- Jobbe for at helsesøster ved SiS også tar seg av samtaler med studenter om eventuelle problemer man sliter med, som kan virke forebyggende for studenter.
- Få studenttelefonen på plass.
- Samarbeide med Studentpresten som kan være en forebyggende og være en støtte for studenter. Dette er et lavterskel tilbud for studentene.

Ensomhet

- Jobbe for flere sosiale møteplasser.
- Få flere inn i engasjertmiljøet.

Innspill fra andre aktører

Vi har fått innspill fra studieveiledningstjenesten og Velferdstinget i Stavanger for å komme med potensielle tiltak i arbeidet om SHoT resultatene.

Innspill fra studieveiledningstjenesten

- Lage en podcast med veiledningstjenesten ift. SHoT og samarbeide med de opp mot resultatene og undersøkelsen.

Innspill fra Velferdstinget i Stavanger

Kultur

- Jobbe for studentrabatt på alle kommunale kulturtiltak.
- Sikre at UiS stiller med nødvendige arealer og lokaler for studentforeninger og kulturelle aktiviteter.
- Jobbe for økt tilbud for kulturelle tilbud som konserter på campus.

Helse

- Markedsføre helsetilbudene som eksisterer.

Studentmiljø

- Foreslå i Læringsmiljøutvalget å sette av prosjektmidler for tiltak som skal bedre studentmiljøet drevet av studenter. Dette kan søkes om gjennom midler som er avsatt under læringsmiljø rettede tiltak.

Fadderordningen

- Foreslå en studentevaluering/brukerundersøkelse av til Fadder.

Frivillig studentengasjement

- Gjennomføre en evaluering av StOr under Engasjertuken som går på StOr sin posisjon/jobb mot frivillig studentengasjement.
- Arrangere et åpent introduksjons event/kveld tidlig i semesteret i samarbeid med listene for å rekruttere nye til studentparlamentsvalget.

Eksamensangst

- Prøveprosjekt med eksamensmestringskurs som en del av undervisningen på enkelte programfag.

Psykisk helse

- Jobbe for økte bevilgninger til studentenes psykiske helsetilbud

[Tilbakemeldinger fra organisasjonsseminar](#)

På organisasjonsseminaret 25. september 2018 var StOr sitt foreløpige arbeid på SHoT resultatene et strategisk tema. Her var det rom for diskusjon rundt resultatene. Tilbakemeldingene rundt de forskjellige kategoriene er her skrevet i en sammenhengende tekst, men ble gitt i kulepunkter til leder etter diskusjonen.

Under tilbakemeldingene rundt kategorien kultur er at Stavanger som studentby har Folken, men at kulturtilbudet er generelt lite synlig i forhold til tilbud og rabatter/utvalg. I forhold til kollektivtilbudet ble det tatt opp forbindelser som et stikkord og at det er mangel på andre «kollektivpunkt» enn det som er i sentrum. Studentbyen totalt kan ha en sammenheng mellom engasjement og det sosiale. Tallene fra psykiskhelse kan ha grobunn i at studenter sammenlikner seg med andre og har høye krav for å ha det bra. Videre om studentmiljø, burde det åpnes mer og bli mer mangfoldig. Boligene burde også være nærmere sentrum og det som kan være ment her er da studentboligene. I forhold til ensomhet kan det ligge på at det er dyrt å delta på arrangementer og eventer. Fadderuken burde fokuseres mer på som en forebyggende faktor mot ensomhet. I tillegg ble det tatt opp at det er for mange alkoholrelaterte arrangementer og at man mangler en felles samlingsarena.

[Noen forslag fra organisasjonsseminar](#)

Forslagene til tiltak er å ha et større studentenes hus og kafe som kan være åpent etter studietid.

I tillegg kom det frem et forslag om å ha et tilbud for å håndtere eksamensangst og dersom dette finnes er det lite synlig og kan være flaut å gå på. Under helse var det et forslag om helserefusjon eller bedre helseordning og psykologtilbud.

StOr sitt forslag

StOr skal etter handlingsplanen jf. linje 63, arbeide med resultatene fra SHoT. Etter å ha gjennomgått SHoT resultatene fra UiS, er det vanskelig å si konkret hvordan man skal jobbe videre. Stort sett ligger UiS under landsgjennomsnittet på hver av kategoriene og dette burde jobbes med for å forbedre UiS, Stavanger som en studentby og ikke minst, i favør for studentene.

StOr sitt forslag er derfor at studentparlamentet diskuterer fram forslag til hvordan StOr kan jobbe videre med SHoT resultatene.

Referanser

Lønning, 2018. Studentenes Helse- og Trivselsundersøkelse 2018 (SHoT). Hentet fra: <https://www.uio.no/studier/om/laringsmiljo/shot/rapportene/shot-2018-studentenes-helse-og-trivselsundersokelse.pdf>

Statistisk sentralbyrå (SSB), utdanning statistikker (2018). Hentet fra: <https://www.ssb.no/utdanning/statistikker/utuvh>

Tranøy, 2017. Hypotese. Hentet fra: <https://snl.no/hypotese>